Uluslararası Spor, Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi

Cilt 2, Sayı 4, 145-152, (2016) *Orjinal Makale*

Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Batman Üniversitesi Örneği

Enes IŞIKGÖZ[1] Mizgin YILDIZ[2]

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı beden eğitimi ve spor yüksekokullarının öğretmen yetiştirme programlarında yer alan "Okul Deneyimi" dersinin uygulaması hakkında öğretmen adaylarının tutumlarını incelemektir.
Materyal ve Yöntem: Araştırmanın çalışma grubunu, 2015-2016 öğretim yılında Batman Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünde okuyan ve "Okul Deneyimi" dersi uygulamasına katılan 60 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın verileri "Okul Deneyimi Dersi Tutum Ölçeği" ile toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistiklerin yanı sıra verilerin gruplar arası karşılaştırmasında Mann Whitney U testi kullanılmıştır.
Bulgular: Çalışmada, beden eğitimi öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersi uygulamasına yönelik tutumlarının pozitif olduğu ancak, uygulamada yüksekokul ile uygulama okulu arasında kopukluk yaşandığı görülmüştür. Öğretmen adaylarının tutumlarında, cinsiyet ve okul deneyimi uygulamasına katıldıkları okul türü değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar olmadığı gözlenmiştir.
Sonuçlar: Beden eğitimi öğretmen adaylarının okul deneyimi dersine yönelik olarak genel tutum düzeylerinin olumlu yönde ve yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuç, meslek öncesinde öğretmenlik mesleğini sahada gözlemleme ve deneyim kazandırmada okul deneyimi dersinin oldukça önemli bir ders olmasını göstermesi açısından beklenen ve istenen bir sonuçtur.

Anahtar Kelimeler

Okul Deneyimi,
Beden Eğitimi,
Öğretmen Adayı,
Tutum,
Öğretmen Yetiştirme.

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi: 30.09.2016
Kabul Tarihi: 07.12.2016
Online Yayın Tarihi: 20.12.2016

DOI:10.18826/useeabd.279770

The Analysis of the Physical Education Teacher Candidates' Attitudes towards School Experience Course: The Case of Batman University

Abstract

Aim: The aim of this study is to analyse the attitudes of the physical education teacher candidates towards 'Teacher Classroom Practice' course present in programs for training teachers for sport high schools and for teachers of physical education.
Material and Methods: The study group of this research was compiled of 60 students from 2015-2016 school year in Batman University, Physical Education and Sport High school Physical Education Department and Department for Sport High school Teachers, which attended the course "Teacher Classroom Practice". The results of the research were collected with "Course for Teacher Classroom Practice Attitude Scale". Besides descriptive statistics used for the analysis, Mann Whitney U test was used for the comparison between the results of different groups.
Results: According to the results of the study, even though physical education teacher candidates' attitudes towards the course showed positive results, an inconsistence was observed between the high school and practice school results. It was also observed that there are no significantly different reactions to the attitude of teacher candidates according to the gender or schools that participated the study. In the light of these results.
Conclusion: It is observed that the general attitude levels of pre-service physical education teachers towards the school experience course are positively high. This is an expected and desired result in terms of showing that school experience course is a very important course in providing experience and chance of observing the profession of teaching beforehand in field.

Keywords

School Experience,
Physical Education,
Teacher Candidates,
Attitude,
Teacher Training.

Article Info

Received: 30.09.2016
Accepted: 07.12.2016
Online Published: 20.12.2016

DOI:10.18826/useeabd.279770

GİRİŞ

Tarihsel süreç içerisinde eğiten eğitilen ilişkisi hep var olmuş ve bu ilişkide eğiten rolü ile öğretmen her zaman önemini korumuştur. Eğitim sisteminin başlıca öğelerini, öğrenciler, öğretmenler, eğitim programları, yöneticiler, eğitim uzmanları, eğitim teknolojisi, fiziki ve finansal kaynaklar oluşturmaktadır. Bunlar içinde öğretmen, en temel öğedir. Çünkü eğitimin niteliği ve kalitesi de büyük

[1]Batman Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Batman/TÜRKİYE, pdgenes@gmail.com
[2]Batman Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Batman/TÜRKİYE, mizgin.yildiz7272@gmail.com

ölçüde öğretmenlerin niteliğiyle doğru orantılıdır (Şişman, 2015). Günümüzde de öğretmenlik, özel uzmanlık bilgisi ve becerisi gerektiren bir meslek olarak kabul edilmektedir. Statü ve saygınlığı, ülke ve kültürlere göre değişmekle birlikte öğretmenlik, doğrudan insanla ilgili bir meslek olması yönüyle, öteden beri sadece bir kazanç kapısı olarak değil, aynı zamanda kutsal bir meslek olarak görülmüştür (Şişman, 2015). Ülkemizde öğretmenlik mesleği 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 43. Maddesinde; "Öğretmenlik mesleği, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği" olarak tanımlanmıştır. Bu kapsamda öğretmenlik mesleğine hazırlık, genel kültür, özel alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ile sağlanır (Demirel, 1999). Çünkü öğretmenin mesleki niteliği genel kültür, konu alanı bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgi ve becerilerine bağlıdır (Erden, 1999).

Öğretmen adaylarının özellikle mesleki bilgi açısından donanımlı olarak yetişmeleri, öğretimini yapacakları alanla ilgili devinimsel, bilişsel ve duyuşsal özelliklerinin yeterince gelişmiş olması çok önemlidir (Ören vd. 2009). Buda öğretmen adaylarının yetiştirilme sürecinde teorik olarak edindikleri özel alan ve öğretmenlik mesleği bilgi ve becerilerini uygulama sahasında gözlemleme ve uygulayabilmelerine bağlıdır. Bu nedenle ülkemizde fakülte ve yüksekokulların öğretmen yetiştiren bölüm programlarına, özel alan ve öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin yanı sıra okul deneyimi dersi ile öğretmenlik uygulama dersleri konmuştur. Bu derslerle hizmet öncesi edinilen bilgi ve becerilerin gerçek bir meslek ortamında uygulanması oldukça önemli görülmektedir (Berber vd. 2005). Çünkü okul deneyimi dersleri ile öğretmen adayları mesleki yaşamları öncesinde öğretmenlik mesleğinde profesyonelleşmektedir (Sutherland vd. 2005).

Ülkemizde öğretmen yetiştirme sürecine yönelik birçok çalışma yürütülmüş ve halen yürütülmektedir. Bu çalışmalardan bir tanesi 1994-1998 yılları arasında YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi [MEGP]' dir. Bu çalışmada, öğretmen yetiştirme programlarındaki dersler; genel kültür, alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisi dersleri adı altında toplanmıştır. Bu çerçevede Eğitim Fakülteleri yeniden yapılandırılmış ve YÖK tarafından 1998 yılında "YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi" kapsamında Eğitim Fakültelerinde öğretmen eğitimiyle ilgili derslerde kullanılmak üzere Fakülte-Okul İşbirliği Kılavuzu hazırlanmıştır. Bu kılavuzda okul deneyimi, öğretmenlik uygulamasına hazırlık aşaması olan, öğretmen adayının öğretim uygulamaları ve becerilerini gözlemlemesi için, öğretmenlik mesleğini tanıtıcı nitelikte planlanmış etkinliklerden oluşan bir süreç olarak tanımlanmıştır (YÖK, 1998). Bu süreçte öğretmen adaylarının okulu sistemli bir şekilde tanımaları, okul yönetimi ve okulda bulunan diğer kaynaklara ilişkin bilgi sahibi olmaları, sınıf ve okul ortamındaki diğer etkinlikleri gözlem yoluyla tanımaları amaçlanmaktadır (Köroğlu vd, 2000).

Hizmet öncesi öğretmen eğitiminde okullarda uygulama etkinlikleri, öğretmen adaylarının lisans öğrenimi boyunca öğrendiği bilgi ve becerilerin bizzat okul ve sınıf ortamında uygulamaya konulması ve denenmesi açısından oldukça önemli bir aşamayı oluşturmaktadır. Bu nedenle yeni programlarda öğretmen adaylarının ilk yıldan itibaren okullara uygulama amacıyla gitmeye başlaması ve okulda kazanılan gözlem ve deneyimlerin fakültede öğrenilen bilgi ve becerilerle anlamlı bir biçimde bütünleştirmesi öngörülmektedir (YÖK, 2007).

Öğretmen adaylarının yetiştirilmesi sürecinde fakülte-okul işbirliği kapsamında Milli Eğitim Bakanlığınca [MEB] 1998 yılında "Öğretmen Adaylarının Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Öğretim Kurumlarında Yapacakları Öğretmenlik Uygulamasına İlişkin Yönerge" yürürlüğe konulmuştur (MEB, 1998). Yönergenin amacı "Öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğine daha iyi hazırlanmalarını, öğrenimleri süresince kazandıkları genel kültür, özel alan eğitimi ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili bilgi, beceri, tutum ve alışkanlıklarını gerçek bir eğitim-öğretim ortamı içinde kullanabilme yeterliliği kazanmalarını sağlayacak uygulama çalışmalarına ilişkin usul ve esasları düzenlemek" olarak belirlenmiştir. Yine ilgili Yönergenin tanımlar kısmında "Okul Deneyimi" , öğretmen adaylarına, okul örgütü ve yönetimi ile okullardaki günlük yaşamı tanıma, eğitim ortamlarını inceleme, ders dışı etkinliklere katılma deneyimli öğretmenleri görev başında gözleme, öğrencilerle bireysel ve küçük gruplar halinde çalışma ve kısa süreli öğretmenlik deneyimleri kazanma olanağım veren, onların öğretmenlik mesleğini doğru algılayıp benimsemelerini sağlayan fakülte öğretim programında yer alan dersler olarak tanımlanmıştır.

Genel eğitimin ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi ve spor dersi ile bireylere sağlıklı olmanın yanı sıra bilişsel, duyuşsal ve psikomotor beceriler kazandırılmaktadır. Eğitim bütünlüğü içinde, bireyi

ve toplumu eğitmede Beden Eğitimi ve Spor araç olarak kullanılırken aynı zamanda amaç olarak da yapılmaktadır (Hergüner vd. 2002). Öte yandan fiziksel aktivite ile bilişsel ve psikososyal sağlığın gelişimi arasındaki ilişkinin önemi kanıtlanmış, bu nedenle eğitimin bir parçası olarak beden eğitimi ve spor dersi, tüm çocukların fiziksel hareket hakkında bilgi edinmelerine ve fiziksel faaliyette bulunmalarına fırsat sunan tek ders olarak da karşımıza çıkmaktadır (Kohl ve Cook, 2013).

Araştırma sonuçlarına göre özellikle çocukluk çağında bireylerin temel motor becerileri ile fiziksel yetkinlikleri geliştirildiğinde ergenlik döneminde de bu beceri ve yetkinliklerini aktif olarak takip ettikleri görülmektedir (Cohen vd. 2014). Beden eğitimi ve spor dersine bu işlerliliği kazandırmada ve beklenen hedeflerine ulaştırmada en büyük rol beden eğitimi öğretmenlerine düşmektedir. Beden eğitimi öğretmenlerinin eğitim sürecinde kendilerinden beklenen rollerini yerine getirmeleri için donanımlı olarak yetiştirilmeleri gerekmektedir. Çünkü genel eğitimin her alanında olduğu gibi, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin en önemli hedefleri arasında derslerini seven, derse daha fazla katılan, dersin hedeflerine ulaşan ve derse karşı olumlu tutum geliştiren öğrenciler yetiştirmek olarak sayılabilir (Özcan vd. 2016).

Ülkemizde beden eğitimi ve spor öğretmenleri, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Eğitim Fakültelerinin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümlerinde yetiştirilmektedir. Genel anlamda öğretmen yetiştirme programlarında olduğu gibi beden eğitimi öğretmen yetiştirme programlarında da genel kültür, alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisi yönünden aday öğretmenlerin beklenen nitelikleri kazandıkları varsayılmaktadır (Bulca vd. 2012). YÖK' ün 1998 yılında yürürlüğe koyduğu ve 2006-2007 akademik yılından itibaren günün gereksinimleri doğrultusunda güncellenen "Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları" kapsamında Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Lisans Programının 6. yarıyılına öğretmenlik meslek bilgisi dersi olarak haftada 1 saati teorik ve 4 saati uygulama olarak 5 saat "Okul Deneyimi" dersi konmuştur. Okullarda beden ve spor dersinin uygulama ağırlıklı olarak işlenmesi, bu alanda yetişecek olan öğretmenlerin daha çok gözlem yapmaları ve alanda uygulamalı deneyim kazanmalarında "Okul Deneyimi" dersinin önemini daha da arttırmaktadır. Çünkü öğretmen adaylarının mesleki tutum ve davranışlarında rahat olmaları, eğitim aldıkları okullarda edindikleri alan bilgisine ek olarak sınıflarda kazanacakları deneyim ile doğru orantılıdır (Çakmak, 2000).

Bu noktadan hareketle araştırmanın yürütüldüğü Batman Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programı öğrencilerinin üniversitenin öğretmenlik programının ilk öğrencileri olmaları ve görüşlerinin ilk olarak alınması araştırmayı önemli kılmaktadır. Çünkü öğretmen adaylarının kendi eğitimleri, öğretmenlik deneyimleri ile ilgili görüş, düşünce, kaygı ve tutumlarını belirlemek oldukça önemlidir (Taşkın, 2006). Bu amaçla 2015-2016 öğretim yılı bahar döneminde "Okul Deneyimi" dersine katılan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü 3. Sınıf öğrencilerinin Okul Deneyimi dersine ilişkin tutumları belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada şu sorulara yanıt aranmıştır;

1- Beden eğitimi öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersine yönelik tutumları nasıldır?

2- Beden eğitimi öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersine yönelik tutumları cinsiyet ve okul deneyimi uygulaması yapılan okul türüne göre etkilenmekte midir?

MATERYAL ve YÖNTEM

Beden eğitimi öğretmen adaylarının okul deneyimi dersi uygulamasına ilişkin tutumlarını belirlemeyi amaçlayan bu çalışma betimsel tarama modelinde gerçekleştirilmiştir.

Çalışma Grubu: Araştırmanın çalışma grubunu, 2015-2016 öğretim yılında Batman Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü 3. sınıfında okuyan ve "Okul Deneyimi" dersi uygulamasına katılan 37 erkek ve 27 kız öğrenci olmak üzere toplam 60 öğrenci oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı: Çalışmada veri toplama aracı olarak Kılınç ve Salman (2006) tarafından geliştirilmiş olan Okul Deneyimi Derslerine Yönelik Tutum Ölçeği [ODDTÖ] kullanılmıştır. Ölçek 20 tutum maddesinden oluşup beşli Likert tipindedir. Ölçekte sekiz adet olumsuz, 12 adet olumlu tutum maddesi yer almaktadır. Olumlu maddeler "Tamamen Katılıyorum=5", "Katılıyorum=4", "Fikrim Yok=3", "Katılmıyorum=2", "Kesinlikle Katılmıyorum=1" şeklinde 5' den 1' e doğru puanlanırken; olumsuz maddeler ise "Tamamen Katılıyorum=1" den "Kesinlikle Katılmıyorum=5" e olmak üzere 1' den 5' e doğru puanlanmıştır. Ölçeğin aralık genişliğinin "dizi genişliği/yapılacak grup sayısı"

şeklinde hesaplanarak elde edilen bulguların değerlendirilmesinde esas alınan ortalama aralıkları; (1,00–1,80) Tamamen Katılmıyorum, (1,81–2,60) Katılmıyorum, (2,61–3,40) Fikrim Yok, (3,41–4,20) Katılıyorum, (4,21–5,00) Tamamen Katılıyorum şeklinde yorumlanmıştır.

Ölçeğin ilk geliştirilmiş halinin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0,94 olarak hesaplanmış olup tek boyutlu olduğu gözlenmiştir. Mevcut çalışmada da ölçek tek boyutlu olarak uygulanmış ve ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0,83 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuca göre ölçeğin oldukça güvenilir olduğu söylenebilir.

Verilerin Analizi: Öncelikle ölçekten elde edilen puanların dağılımının normalliği için Kolmogorov Smirnov testi uygulanmış, puanların dağılımının normal olmadığı belirlenmiştir ($z=0,13$; $p<0,05$). (Tablo 1). Bu sonuca göre gruplar arası verilerin karşılaştırılmasında parametrik olmayan ölçümlerden Mann Whitney-U testi kullanılmasının yanı sıra betimsel istatistiki analizlerinden de yararlanılmıştır.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Deneyimi Dersi Tutum Ölçeğinden Elde Edilen Puanlarının Normallik Testi Sonuçları

Değerler	ODDTÖ Puanı
N	60,00
Ortalama±SD	68,23±8,08
K-Smirnov Z	0,13
p	0,00

BULGULAR

Tablo 2. Öğrencilerin Cinsiyet ve Okul Deneyimi Dersi Uygulamasına Katıldıkları Okul Türlerinin Dağılımları

Cinsiyet	n	%
Erkek	37	61,7
Kız	23	38,3
Uygulama Okulu		
Ortaokul	15	25,0
Lise	45	75,0
Toplam	**60**	**100,0**

Tablo 2' ye göre, okul deneyimi dersi uygulamasına katılan öğrencilerin 37'si (%61,7) erkek, 23'ü (%38,3) kız öğrencidir. Öğrencilerin 15'i (%25) ortaokullarda, 45'i (%75,0) Liselerde okul deneyimi dersi uygulamasına katılmışlardır.

Tablo 3. Öğrencilerin Okul Deneyimi Dersi Uygulamasına İlişkin Tutumlarının Betimsel İstatistik Sonuçları

Maddeler	X	SS
1. Okul deneyimi derslerinin gerekli olduğunu düşünüyorum.	4,42	0,98
2. Yüksekokul -okul işbirliğinde kopukluklar olduğunu düşünüyorum.	3,45	1,11
3. Okul deneyimi dersleri sayesinde öğretmenlik mesleğini sevdim.	3,95	1,19
4. Staj okullarındaki öğrencilerin olumsuz tavırları bu derslere olan ilgimi azalttı.	2,68	1,32
5. Ders, öğretmen ve öğrenci gözlemlerinin faydalı olduğuna inanıyorum.	4,17	1,20
6. Staj okullarında dersten kaçmanın yollarını arıyorum.	1,87	1,02
7. Staj okullarındaki öğretmenlerin bu derslerin içeriğini ve amacımızı bilmediğini düşünüyorum.	2,65	1,19
8. Okul deneyimi dersi için belirlenen bir dönemlik süreyi kısa buluyorum.	3,18	1,36
9. Öğretmenlik tecrübesi kazandığıma inanıyorum.	3,82	1,26
10. Okul deneyimi derslerindeki gözlemlerden sıkılıyorum.	2,47	1,11
11. Ölçme-değerlendirme konusunda geliştiğimi düşünüyorum.	4,03	0,97
12. Okul deneyimi derslerinde iyi örneklerle karşılaştım.	4,05	1,03
13. Okul deneyimi dersleriyle lisans süresince fark etmediğim bazı becerilerimin geliştiğini düşünüyorum.	3,88	1,06
14. Okul deneyimi sayesinde öğretmenlik mesleğinden soğudum.	2,37	1,31
15. Okul deneyimi sayesinde sınıf karşısında heyecanımı yendiğime inanıyorum.	3,95	1,05
16. Okul öğretmenlerinin destekleyici ve cesaretlendirici olduğunu düşünüyorum.	3,97	1,09
17. Öğrendiklerimi günlük hayata aktarmanın mutluluğunu yaşıyorum.	4,00	0,96
18. Öğretmen olmada alan bilgisinin tek başına yeterli olmayacağını öğrendim.	3,53	1,31
19. Okul deneyimi dersinin gereksiz olduğunu düşünüyorum.	2,02	1,32
20. Okul, idare ve öğretmenin etkinliklerle ilgili yapıcı öneri ve eleştirilerinden yararlandım.	3,78	0,98
Toplam	**3,41**	**1,14**

Tablo 3' e göre öğrencilerin okul deneyimi dersi uygulamasına yönelik tutumlarının genel olarak olumlu olduğu (3,41±1,14) görülmüştür. Öğrenciler, okul deneyimi derslerinin gerekli olduğu görüşüne tamamen katılırken (4,42±0,98), ders, öğretmen ve öğrenci gözlemlerinin faydalı olduğuna inandıkları (4,17±1,20), okul deneyimi derslerinde iyi örneklerle karşılaştıklarını (4,05±1,03), ölçme-değerlendirme konusunda geliştiklerini (4,03±0,97), öğrendiklerini günlük hayata aktarmanın mutluluğunu yaşadıklarını (4,00±0,96) belirtmişlerdir.

Öğrenciler; okul deneyimine katıldıkları okulun öğretmenlerinin destekleyici ve cesaretlendirici olduğunu (3,97±1,09), okul deneyimi sayesinde sınıf karşısında heyecanlarını yendiklerini (3,95±1,05), okul deneyimi dersleri sayesinde öğretmenlik mesleğini sevdiklerini (3,95±1,19), okul deneyimi dersleriyle lisans süresince fark etmedikleri bazı becerilerinin geliştiğini (3,88±1,06), okul, idare ve öğretmenin etkinliklerle ilgili yapıcı öneri ve eleştirilerinden yararlandıkları (3,78±0,98), okul deneyimi sayesinde öğretmen olmada alan bilgisinin tek başına yeterli olmayacağını öğrendiklerini (3,53±1,31) ifade etmişlerdir. Öğlencilerin okul deneyimine ilişkin bu olumlu tutumlarının yanı sıra okul deneyimi dersinde yüksekokul ile uygulama okulu işbirliğinde kopukluklar olduğunu düşünmeleri (3,45±1,11) dikkati çeken bir bulgudur

Okul deneyimi dersi için belirlenen bir dönemlik süreyi kısa buluyorum (3,18±1,36), staj okullarındaki öğrencilerin olumsuz tavırları bu derslere olan ilgimi azalttı (2,68±1,32) ve staj okullarındaki öğretmenlerin bu derslerin içeriğini ve amacımızı bilmediğini düşünüyorum (2,65±1,19) görüşlerinde ise öğrenciler kararsız kalmışlardır. Yine tablo 3' incelendiğinde; öğrencilerin okul deneyimi derslerindeki gözlemlerden sıkılmadıkları (2,47±1,17), öğretmenlik mesleğinden soğumadıklarını (2,37±1,31), okul deneyimi dersinin gereksiz olduğunu düşünmediklerini (2,03±1,32) ve staj okullarında dersten kaçmanın yollarını aramadıklarını (1,87±1,02) ifade etmişlerdir.

Tablo 4. Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Okul Deneyimi Dersine Yönelik Tutumlarının Mann Whitney-U-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	S.O.	S.T.	U	z	p
Erkek	37	28,43	1052,00	349,000	-1,166	0,24
Kız	23	33,83	778,00			
Toplam	60					

Tablo 4' e göre, öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre okul deneyimi dersine yönelik tutumları anlamlı olarak değişmemektedir (U=349,000; p>0,05).

Tablo 5. Öğrencilerin Okul Deneyimine Katıldıkları Okul Türü Değişkenine Göre Okul Deneyimi Dersine Yönelik Tutumlarının Mann Whitney-U-Testi Sonuçları

Okul Tür	N	S.O.	S.T.	U	z	p
Ortaokul	15	35,23	528,50	266,500	-1,216	0,22
Lise	45	28,92	1301,50			
Toplam	60					

Tablo 5' e göre, öğrencilerin okul deneyimine katıldıkları okul türü değişkenine göre okul deneyimi dersine yönelik tutumları anlamlı olarak değişmemektedir (U=266,500; p>0,05).

TARTIŞMA

Bu araştırmada beden eğitimi öğretmen adaylarının okul deneyimi dersine yönelik tutumları incelenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının okul deneyimi dersine yönelik olarak genel tutum düzeylerinin olumlu yönde ve yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuç meslek öncesinde öğretmenlik mesleğini sahada gözlemleme ve deneyim kazandırmada okul deneyimi dersinin oldukça önemli bir ders olmasını göstermesi açısından beklenen ve istenen bir sonuçtur. Alanda yapılan araştırmalarda da (Orhun, 2015; Yapıcı ve Yapıcı, 2004; Oğuz, 2004; Ünlü ve Karahan, 2010; Rıza ve Hamurcu, 2010; Ören ve ark. 2009; Kudu ve ark. 2006; Aksu ve Demirtaş, 2006; Cansaran ve ark. 2006) öğretmen adaylarının okul deneyimi dersine yönelik olumlu algı ve tutum içerisinde oldukları, mesleğe hazırlanmada dersi önemli ve gerekli gördükleri belirlenmiştir. Orhun (2015) öğrenim görülen bölüm açısından okul deneyimi dersine yönelik tutumlarını incelediği Resim-İş öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği ve Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencileri arasında en yüksek

ortalamaya Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin sahip olduğunu belirtmiştir.

Araştırmanın bir diğer bulgusuna göre öğretmen adaylarının okul deneyimi dersine yönelik tutumlarının cinsiyete göre değişmemesidir. Bir diğer ifade ile cinsiyet değişkeninin öğretmen adaylarının okul deneyimi dersine ilişkin tutumları üzerinde etkisinin olmamasıdır. Araştırmanın bu bulgusu alanda yapılan çoğu araştırma sonuçları (Orhun, 2015; Ünlü ve Karahan, 2010, Başbay ve ark. 2009, Rıza ve Hamurcu, 2000, Güzel ve Oral, 2008, Ören ve ark. 2009, Kılınç ve Altuk, 2010; Yılmaz, 2006) ile paralellik göstermektedir.

Araştırmadan elde edilen bir diğer önemli bulgu ise, öğretmen adaylarının okul deneyimi dersi uygulamasında yüksekokul ile okul deneyimi uygulaması yaptıkları okul arasında işbirliğinde kopukluğun olmasıdır. Benzer sonuç diğer araştırmalarda da görülmektedir. Kudu ve ark. (2006), Tutkun (2000) çalışmalarında, öğrencilerin çoğunun fakülte-okul işbirliğinin yeterli olmadığını belirtiklerini, Harmandar ve ark. (2000) çalışmalarında ise öğrencilerin okul deneyimi dersinde karşılaştıkları bazı sorunların fakülte okul koordinasyonunun yetersizliğinden kaynaklandığını ifade etmişlerdir. Cansaran ve ark. (2006) çalışmalarında, öğrencilere, okul deneyimi uygulaması süresince fakülte ile uygulama okulları arasında yeterli işbirliği oluşturulup oluşturulmadığı sorulduğunda öğrencilerin yarıdan fazlasının ilişkilerde kopukluklar olduğu görüşünü savunduklarını rapor etmişlerdir.

Yeşil ve Çalışkan (2006) Okul Deneyimi-I dersinde işbirliği sürecinin değerlendirilmesi konulu çalışmalarında, öğretmen adaylarının uygulama öğretim elemanı ve öğretmeni, uygulama okulu yöneticisi ve öğrencileri ile diğer öğretmen adaylarından beklentilerinin yüksek olmasına karşılık, bu beklentilerinin karşılanma düzeylerinin anlamlı bir farkla düşük kaldığını, bu anlamlı farkın işbirliği içerisinde olması gereken kişilerin karşılıklı görev ve sorumluluklar hakkındaki bilgi yetersizliklerinden ve etkin bir denetleme mekanizmasının kurulamamasından kaynaklanabileceğini belirtmektedirler. Ancak okul deneyimi dersinin amacına ulaşması için yüksekokul ve uygulama okulunun ilgili iş görenleri düzenli, dengeli ve sürekli işbirliği içinde olmaları gerekir. Bu noktada da uygulama öğretim elemanı ve öğretmenlerine büyük sorumluluklar düşmektedir (Uslu, 2001).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Öğretmen adaylarının okullarda yapacakları öğretmenlik uygulaması öncesinde okul deneyimi dersi ile mesleği, okulu ve öğrencileri tanıma fırsatı bularak daha sonraki uygulamalar için deneyim elde etmektedirler. Öğretmen adaylarının okul deneyimi dersine yönelik tutumları aynı zamanda uygulama başarılarına da yansıyacaktır. Okul deneyimi dersinde yüksekokul ve uygulama okulu arasında koordinasyonun iyi sağlanması, olası sorunların dönem başlamadan çözülmesi, dersin teorik saatlerinde öğretmen adaylarına etkin bir rehberlik hizmeti verilmesi çalışmanın önerileri olarak sunulabilir.

KAYNAKÇA

Aksu, M. B. & Demirtaş, H. (2006). Öğretmen adaylarının okul deneyimi II dersine ilişkin görüşleri (İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi örneği). *İ.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(11): 3–21.

Başbay, M., Ünver, G. & Bümen, N.T., (2009). Ortaöğretim alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, boylamsal bir çalışma, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 59: 345-366.

Berber, K., Özkan, H.H., & Albayrak, M. (2005), Öğretmen adaylarının ilköğretim okullarında yaptıkları öğretmenlik uygulamasının yetişmelerindeki rolü. *Milli Eğitim Dergisi*, 168.

Bulca, Y., Saçlı, F., Kangalgil, M., & Demirhan, G. (2012). Beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmen yetiştirme programına ilişkin görüşleri, *Eğitim ve Bilim*, 37(165): 81-92.

Buyurgan, S. (2001). "Okul deneyimi I dersi ile ilgili izlenimler. Çağdaş Eğitim, 274: 32-38.

Cansaran, A., Önder, İ. & Kalkan, M. (2006). Fen bilgisi eğitimi anabilim dallarındaki okul deneyimi uygulamalarının değerlendirilmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(1): 83-99.

Cohen, K.E., Morgan, P.J., Plotnikoff, R.C., Callister,R., & Lubans, D.R. (2014). Fundamental movement skills and physical activity among children living in lowincome communities; a cross-sectional study. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 11(49): 1-9.

Çakmak, M. (2000). Aday öğretmenler ve deneyimli öğretmenlerin öğretme-öğrenme sürecindeki yaklaşımları konusunda yapılan araştırmalar üzerine bir inceleme. *II. Ulusal Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu (10-12 Mayıs 2000)*. Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Çanakkale.

Demirel, Ö. (1999). *Planlamadan değerlendirmeye öğretme sanatı*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Erden, M. (1999). *Öğretmenlik mesleğine giriş*, Ankara: Alkım Yayınları.

Güzel. H. & Oral, İ., (2008). Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi OFMAE bölümü öğrencilerinin okul deneyimi etkinlikleri üzerine bir araştırma, *Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 2: 249-261.

Harmandar, M., Bayrakçeken, S., Kıncal, Y.R., Büyükkasap, E. & Kızılkaya, S. (2000). Kazım Karabekir eğitim fakültesinde okul deneyimi uygulaması ve sonuçlarının değerlendirilmesi, *Millî Eğitim Dergisi,* 148: 3-6.

Hergüner, G., Arslan, S. & Dündar, H. (2002). Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü Öğrencilerinin okul deneyimi dersini algılama düzeyleri, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(11): 44-58.

Kılınç, A. & Salman, S. (2007). Okul deneyimi derslerine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 27 (1): 23-35.

Kılınç, A. & Altuk, Y. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının okul deneyimi dersine yönelik tutumları, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10(19): 41-70.

Kohl, H.W. & Cook, H.D. (2013). Approaches to physical education in schools. US: National Academies Press.

Köroğlu, H, Başer, N. & Yavuz, G. (2000). Okullarda uygulama çalışmalarının değerlendirilmesi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19: 85-95.

Kudu, M., Özbek, R. & Bindak, R. (2006). Okul deneyimi-I uygulamasına ilişkin öğrenci algıları (Dicle Üniversitesi örneği). *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(15): 99–109.

Oğuz, A. (2004). Okul deneyimi I dersinin öğretmen adayları üzerindeki etkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11: 141–163.

Oral, B. (2004). Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları, Eğitim Araştırmaları Dergisi, 15: 88-98.

Orhun, F.B. (2015). Özel yetenek sınavıyla üniversite kazanan öğretmen adaylarının okul deneyimi dersine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *International Journal of Assessment Tools in Education*, (2)2: 66-78.

Ören, F.Ş., Sevinç, Ö.S. & Erdoğmuş, E. (2009). Öğretmen adaylarının okul deneyimi derslerine yönelik tutumlarının ve görüşlerinin değerlendirilmesi, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 15(58): 217-246.

Ören, Ş.Ö., Sevinç, S.S. & Erdoğmuş, E. (2009). Öğretmen adaylarının okul deneyimi dersine yönelik tutumlarının ve görüşlerinin değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 15(58): 217-246.

Özcan, G., Mirzeoğlu A.D. & Çoknaz, D. (2016). Öğrenci gözüyle beden eğitimi ve spor dersi ve öğretmeni. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1):2 70-291.

Rıza, E.T. & Hamurcu, H. (2000). Sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin okul deneyimi ve öğretmenlik uygulamasına ilişkin görüşleri, *IV. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu 15- 16 Ekim 1998 Pamukkale Üniversitesi, Denizli. PAÜ Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayı*, 8: 1-8.

Sutherland, L.M., Scanlon, L.A., & Sperring, A. (2005). New directions in preparing professionals: examining issues in engaging students in communities of practice through a school-university partnership. Teaching and Teacher Education, 21, 79-92.

Şişman, M. (2015). *Eğitim Bilime Giriş*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Taşkın, S.Ç. (2006). Student teachers in the classroom-their perception of teaching practice. *Educational Studies*. 32(4): 387-398.

Tutkun, Ö.F. (2000). Yeniden yapılanma sürecinde fakülte uygulama işbirliği ve uygulamada karşılaşılan sorunlar, *II. Ulusal Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu,* 10-12 Mayıs 2000, Çanakkale.

Uslu, Z. (2001). Okul deneyimi derslerinin öğretmen adaylarına etkileri. *Çağdaş Eğitim*, 282: 29-36.

Ünlü, H. & Karahan, B.G. (2010). Beden eğitimi öğretmen adaylarının okul deneyimi dersine yönelik tutumlarının incelenmesi, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(2): 125-134.

Yapıcı, Ş. &Yapıcı, M. (2004). Öğretmen adaylarının okul deneyimi I dersine ilişkin görüşleri, *İlköğretim-Online*, 3(2): 54-59.

Yeşil, R. & Çalışkan, N. (2006). Okul deneyimi I dersinde işbirliği sürecinin değerlendirilmesi (Kırşehir Eğitim Fakültesi Örneği), *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 46: 277-310.

Yılmaz, M. (2006). Resim-iş eğitimi öğretmen adaylarının okul deneyimi I uygulamalarında karşılaştıkları sorunlar, *GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 26(1): 165-185.

YÖK (1998). Okul-Fakülte İşbirliği Kılavuzu, Ankara.

YÖK (2007). Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007), Ankara.